

[Erik B. Smith]

navne på nogle af de fremtidige programsamarbejdslande, og det må være rigtigt at give dette landevalg et par ord med på vejen. Det er vel også at forvente, at erfaringerne fra de to rejser foretaget af henholdsvis Finansudvalget og Udenrigsudvalget til Afrika og Asien indgår i debatten.

Socialdemokratiet er yderst tilfreds med, at et bredt flertal i Udenrigsudvalget i maj sidste år fastslog fattigdomsorienteringen som det overordnede og fundamentale princip for dansk bistandspolitik. Det er naturligvis også tilfredsstillende, at det samme flertal kunne enes om de øvrige principper for bistandspolitikken, især når man tænker på, at vi over en periode skal reducere modtagerlandene fra ca. 60 til 20-25.

Den rullende 5-års-plan har som forudsætning, at stigningstakten fastholdes, til vi i 1992 når 1 pct. af bruttonationalindkomsten. Vi kan næppe regne med, at vi skal stoppe stigningstakten, men det vil jo være en anden diskussion end diskussionen her i dag.

På tilsvarende måde burde 5-års-planen have haft som forudsætning, at med de stigende økonomiske ressourcer følger en mandskabsmæssig dækning, der svarer til de øgede opgaver. Det er i øvrigt her på sin plads at løfte en advarende pegefinger over den stigende anvendelse af private konsulentfirmaer. Det er altid dyrere og langtfra altid bedre.

Erfaringerne fra Tanzania, Bangladesh og Nepal, hvad Danida angår, er, at de udfører et særdeles dygtigt og velkvalificeret arbejde.

Erfaringerne ikke mindst fra Tanzania gør det i øvrigt snublende let at forestille sig en administrativ forenkling og besparelse, hvorefter missionschefen i disse programsamarbejdslande bliver ambassadør. Arbejdsets omfang vil næppe blive væsentligt forøget, og i forhandlingerne med de lokale myndigheder vil det være en fordel at have status som ambassadør. Det er vist en model, der også er kendt i andre lande.

Tre af de fire lande, Finansudvalget og Udenrigsudvalget besøgte, står i den rullende 5-års-plan. En række af de problemer, vi konstaterede, er sikkert af generel karakter, og en række af de gode oplevelser kan sikkert overføres til andre af programsamarbejdslandene. Lad mig tage det negative først.

Cementfabrikken i Tanga og de to andre cementfabrikker i Tanzania er et overbevisende

eksempel på, at man skal lade være med at eksportere højteknologiske anlæg til et udviklingsland og så regne med, at landet selv kan overtage og drive sådanne fabrikker.

Selv om der kan rejses meget berettiget kritik af planlægningsfasen, af den danske driftsperiode og af overgangsperioden, så er læren alligevel den, at danske bistandskroner kommer bedre til deres ret, når vi satser på undervisning, sundhed, miljø og infrastruktur. Det er også her, der er de bedste muligheder for at skabe varige forbedringer for de fattigste befolkningsgrupper i disse lande.

Ingen er uberørt af den taknemlighed, der strømmer én i møde ved besøg på en sundhedsstation i Tanzania eller ved mødet med kvinderne i Noakhali i Bangladesh, der fik både arbejde og uddannelse, således at de, der var enlige og ekstremt fattige, igen kunne blive respekterede medlemmer af landsbysamfundet.

Den kultur i Østen, der så barskt undertrykker kvinder, er ikke rar at opleve, og de af vore bistandsprojekter, der specielt retter sig mod udsatte kvindegrupper, er der al mulig grund til at være stolt af.

Et problem, der vist er fælles for alle ulande, er korruptionen. Den er en svøbe for udviklingslandene. Den forarmer den i forvejen fattige befolkning, og den beriger en lille overklasse. Selvfølgelig må vi vende os skarpt imod korruption, og vi må forvente, at alle donorlande er lodret imod denne form for »overtalelse«.

Det var derfor noget af en oplevelse at se en stor bro over en af de floder, vi passerede på vej op til Noakhali. Broen var finansieret og bygget af Japan på lånevilkår. Holland havde ganske vist tilbudt at bygge den kvit og frit, men med de rigelige midler, Japan råder over, var det lykkedes japanerne at »overtale« de besluttede myndigheder i Bangladesh til at vælge den for landet mest ufordelagtige løsning.

Sådanne eksempler er ødelæggende for forståelsen for bistandshjælpen, og svaret på en sådan fremfærd må være fordømmelse af den japanske fremgangsmåde og fremover en stram koordination af den samlede bistand til de enkelte lande.

Det nytter ikke, at der ukoordineret tilbydes de enkelte lande en større bistand, end landet rent faktisk kan kapere. På den måde opstår der den groteske situation, at man kan se bistandsmissioner slås om, hvem der får lov til at støtte de enkelte projekter.